

ტესტი ისტორიაში

ნოემბერი 2015

ინსტრუქცია

თქვენს წინაშეა საგამოცდო ტესტის ბუკლეტი და ამ ტესტის პასუხების ფურცელი.

გაითვალისწინეთ, გასწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელი!

პასუხების ფურცლის გაკეცვა დაუშვებელია!

ყურადღებით გაეცანით ტესტის ყოველი დავალების ინსტრუქციას, კარგად გაიაზრეთ თითოეული დავალების მოთხოვნა და შემდეგ დაიწყეთ მუშაობა. პასუხები ჩაწერეთ პასუხების ფურცლის შესაბამის ადგილზე.

წერეთ გარკვევით და იმყოფინეთ პასუხებისთვის განკუთვნილი ადგილები.

ყოველ შეკითხვას გაეცით კონკრეტული და ამომწურავი პასუხი.

ტესტზე სამუშაოდ აბიტურიენტს ეძლევა 2,5 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

ინსტრუქცია დავალებებისთვის № 1-24. თითოეულ კითხვაზე მოცემულია ოთხი სავარაუდო პასუხი. მათგან მხოლოდ ერთია სწორი. თქვენს მიერ არჩეული პასუხის მონიშვნის ერთადერთი გზა პასუხების ფურცელზე სათანადო უჯრაში X ნიშნის დასმაა. არცერთი სხვა აღნიშვნა, ჰორიზონტალური თუ ვერტიკალური ხაზები, შემოხაზვა და ა.შ. ელექტრონული პროგრამის მიერ არ აღიქმება. თუ გსურთ პასუხების ფურცელზე მონიშნული პასუხის გადასწორება, მთლიანად გააფერადეთ უჯრა, რომელშიც დასვით X ნიშანი და შემდეგ მონიშნეთ პასუხის ახალი ვარიანტი (დასვით X ნიშანი ახალ უჯრაში). შეუძლებელია, ხელმეორედ აირჩიოთ ის პასუხი, რომელიც გადაასწორეთ. თითოეული დავალება 1 ქულით ფასდება.

1. რა ცვლილება მოხდა ნეოლითის ხანაში?

- ა. შეიქმნა ბრინჯაოს იარაღი
- ბ. ადამიანი გადავიდა ბინადარ ცხოვრებაზე
- გ. დამყარდა მატრიარქატი
- დ. ადამიანმა დაიწყო ცეცხლის გამოყენება

2. როგორ დამთავრდა პომპეუსის ლაშქრობა აღმოსავლეთ საქართველოში?

- ა. ტყვედ ჩავარდნილი მეფე პომპეუსმა სიკვდილით დასაჯა
- ბ. მეფის დაღუპვის შემდეგ პომპეუსმა აღმოსავლეთ საქართველოში მეფობა გააუქმა
- გ. პომპეუსი დაედევნა დასავლეთ საქართველოში გაქცეულ მეფეს
- დ. მძევლების მიღების შემდეგ პომპეუსი მეფეს დაუზავდა

3. რას წარმოადგენს არმაზის ბილინგვა?

- ა. საამშენებლო სტელას
- ბ. ეპისტოლარულ ძეგლს
- გ. საეკლესიო მოსახსენიებელს
- დ. საფლავის ქვის წარწერას

4. რას ეწოდა „ჰიჯრა“ ისლამურ სამყაროში?

- ა. საღვთო ომს
- ბ. ქაბას მოლოცვას
- გ. მუჰამადის მიმდევართა მიერ მექის დაკავებას
- დ. მუჰამადისა და მისი თანამოაზრეების მედინაში გადასახლებას

5. რა იყო XI საუკუნეში შუა აზიიდან თურქული ტომების მიგრაციის ძირითადი მიზეზი?

- ა. საქარავნო გზების ხელში ჩაგდება
- ბ. ისლამის გავრცელება
- გ. ახალი საძოვრების ძიება
- დ. ბიზანტიის დაპყრობა

6. რა მიზნით შექმნა ჰულაგუ ყაენმა შირვანში სადარაჯო სიმაგრეთა სისტემა?

- ა. ჩრდილოეთიდან მოსალოდნელი შემოსევებისგან თავის დასაცავად
- ბ. თემურ ლენგის ჯარის მოსაგერიებლად
- გ. ხაზართა საემიროს შემოსევის შესაჩერებლად
- დ. აჯანყებული სამხრეთ კავკასიის დასამორჩილებლად

7. ვის სახელს უკავშირდება XVI საუკუნეში ევროპაში რეფორმაციის დაწყება?

- ა. მარტინ ლუთერის
- ბ. იმპერატორ კარლ V-ის
- გ. პაპ ინოკენტი III-ის
- დ. ჰენრი VIII-ის

8. რაზე მიუთითებდა გიორგი II-ის მიერ ხარკის გადახდის ვალდებულების აღება?

- ა. სელჩუკებთან ბრძოლაში მარცხის აღიარებაზე
- ბ. ჯვაროსნების მოკავშირეობაზე უარის თქმაზე
- გ. თბილისის გათავისუფლების გეგმის ჩაშლაზე
- დ. კახეთ-ჰერეთის შემოერთებისათვის ბრძოლის დასასრულზე

9. რაში გამოიხატა სამეფო ხელისუფლების დათმობაზე წასვლა ყუთლუ-არსლანის დასის გამოსვლის შედეგად?

- ა. დიდებულებმა მეფედ კურთხევის ცერემონიალში მონაწილეობის უფლება მიიღეს
- ბ. მეფე გადაწყვეტილებებს დარბაზთან დათათბირების შემდეგ მიიღებდა
- გ. გაიზარდა სავაზიროს შემადგენლობა და ცალკეული ვაზირების უფლებები
- დ. გადააყენეს „უგვაროები“ და მათ ნაცვლად თანამდებობებზე დიდებულები დაინიშნენ

10. რაზე მიუთითებდა გიორგი V-ის დროს ეგვიპტის სულთნის მიერ ქართველებისათვის იერუსალიმის ჯვრის მონასტრისა და „იერუსალიმის კლიტეთა“ გადაცემა?

- ა. ქართველთა მონაწილეობით შემდგარი ჯვაროსნული ლაშქრობის წარმატებაზე
- ბ. ოცდაათწლიანი ომის შემდეგ ეგვიპტესთან ზავის დადებაზე
- გ. ეგვიპტეში ქართველი მამელუქების მიერ გავლენის მოპოვებაზე
- დ. საქართველოს ავტორიტეტისა და გავლენის გაზრდაზე

11. ვინ იყო 1709 წელს თბილისში სტამბის დაარსების ინიციატორი?

- ა. თეიმურაზ I
- ბ. ვახტანგ VI
- გ. გიორგი IX
- დ. ერეკლე II

12. რა მიზნით შეიქმნა რუსეთში „ოპრიჩნიკების“ ინსტიტუტი?

- ა. სასამართლო რეფორმის ჩასატარებლად
- ბ. საგადასახადო სისტემის მოსაწესრიგებლად
- გ. პირველი რუსული პარლამენტის ჩამოსაყალიბებლად
- დ. მეფის ერთპიროვნული მმართველობის გასაძლიერებლად

13. ვინ გახდა ინგლისის ეკლესიის მეთაური მას შემდეგ, რაც ის რომის პაპის დაქვემდებარებიდან გამოვიდა?

- ა. ინგლისის მეფე
- ბ. კენტერბერიის არქიეპისკოპოსი
- გ. ლონდონის კარდინალი
- დ. ლორდ-კანცლერი

14. რომელ ორგანოს გადასცა ხელისუფლება საფრანგეთის კონვენტმა თერმიდორული გადატრიალების შემდეგ?

- ა. დირექტორიას
- ბ. კონგრესს
- გ. პარლამენტს
- დ. კორტესებს

15. რატომ აღმოჩნდებოდა მძიმე მდგომარეობაში ინგლისის მრეწველობა კონტინენტური ბლოკადის განხორციელების შემთხვევაში?

- ა. ჩაიკეტებოდა გასაღების უმთავრესი და უდიდესი ბაზარი
- ბ. ვეღარ შეიტანდა საჭირო ნედლეულს კოლონიებიდან
- გ. ვერ შეძლებდა კოლონიებში იაფი მუშახელის დაქირავებას
- დ. დაკარგავდა ფლოტს და პროდუქციის გადაზიდვის შესაძლებლობას

16. სხვა მიზეზებთან ერთად, რამ განაპირობა რუსეთის ხელისუფლების მიერ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება?

- ა. ქართველი სასულიერო იერარქები და ასევე სხვა რიგითი სასულიერო პირები აქტიურ მონაწილეობას იღებდნენ 1804 და 1812 წლების აჯანყებებში
- ბ. საქართველოს ეკლესიის პოზიცია შეუთავსებელი იყო რუსეთის საიმპერატორო კარის მიერ განხორციელებულ უკიდურესად ლიბერალურ პოლიტიკასთან
- გ. საქართველოს ეკლესია იმპერიის მიერ რუსიფიკატორული პოლიტიკის გატარების ერთ-ერთი ყველაზე ხელისშემშლელი ფაქტორი იყო
- დ. ეროვნული მოძრაობა კარგად იყენებდა ქართველი სასულიერო პირების პირად კონტაქტებს იმ დროს პოლონეთში მიმდინარე ანტირუსული აჯანყების მონაწილეებთან

17. რომელი მეფისნაცვლის მოღვაწეობის დროს გაიხსნა თბილისში საჯარო ბიბლიოთეკა?

- ა. ბარონ როზენის
- ბ. ალექსანდრე ბარიატინსკის
- გ. დონდუკოვ-კორსაკოვის
- დ. მიხეილ ვორონცოვის

18. აშშ-ს სამოქალაქო ომის დაწყებისას რა განაპირობებდა ჩრდილოეთის შტატების უპირატესობას მოწინააღმდეგესთან შედარებით?

- ა. მოსახლეობის რაოდენობა და განვითარებული მრეწველობის არსებობა
- ბ. მრეწველობაში დასაქმებული მონების შედარებით მცირე რაოდენობა და უკეთესი შეიარაღება
- გ. გამოცდილი სამხედრო კადრების არსებობა და ინგლისის მოკავშირეობა
- დ. ნავთობის საბადოების სიმრავლე და მოსახლეობის რაოდენობა

19. რომელი დამოუკიდებელი სახელმწიფოები წარმოიქმნა ევროპაში I მსოფლიო ომის შემდეგ?

- ა. შვედეთი, დანია, ბულგარეთი
- ბ. ნიდერლანდები, ბელგია, პორტუგალია
- გ. პოლონეთი, ფინეთი, ავსტრია
- დ. ნორვეგია, რუმინეთი, ალბანეთი

20. რაში მდგომარეობდა 1918 წელს პარიზში მიმდინარე საზავო კონფერენციის ერთ-ერთი შედეგი?

- ა. წყალქვეშა ომის აკრძალვაში
- ბ. საერთაშორისო სასამართლოს შექმნაში
- გ. ერთა ლიგის დაფუძნებაში
- დ. ვენის კონგრესის პირობების განახლებაში

21. რამ აიძულა ამიერკავკასიის პოლიტიკური მოღვაწეები მოეწვიათ სეიმი?

- ა. იმპერატორ ნიკოლოზ II-ის გადადგომის შემდეგ დროებითი მთავრობის შექმნამ და პირველი მსოფლიო ომის გაგრძელებამ;
- ბ. ნიკოლოზ II-ის ბრძანებით რუსეთის სახელმწიფო სათათბიროს გარეკვამ და რუსეთში ერთპიროვნული მმართველობის აღდგენამ;
- გ. ბოლშევიკების მიერ რუსეთის დამფუძნებელი კრების გარეკვამ, რამაც ცხადი გახადა, რომ ისინი ხელისუფლებას არავის არ დაუთმობდნენ;
- დ. რუსეთის დამფუძნებელი კრების მიერ დროებითი მთავრობის გადაყენებამ და ერთიანი რუსეთის იმპერიის შენარჩუნების მცდელობამ.

22. რამ განაპირობა „ნეპ“-ის შემოღება საბჭოთა კავშირში?

- ა. საგადასახადო სისტემის რეფორმის აუცილებლობამ
- ბ. ეკონომიკურმა მიღწევებმა კოლექტივიზაციის შემდეგ
- გ. სამოქალაქო ომის შემდეგ არსებულმა ეკონომიკურმა კრიზისმა
- დ. ინდუსტრიალიზაციის აუცილებლობამ

23. რას წარმოადგენდა „გეტო“?

- ა. ბანაკს სამხედრო ტყვეთათვის
- ბ. ემიგრანტთა დროებით საცხოვრებელს
- გ. დასახლებას ებრაელთა იზოლაციისათვის
- დ. საგანგებო რეზერვაციას ლტოლვილთათვის

24. რამ გამოიწვია მასობრივი საპროტესტო აქცია თბილისში 1978 წლის 14 აპრილს?

- ა. რუსთაველზე მშვიდობიანი დემონსტრაციის დახვრეტის 20 წლისთავის აღნიშვნამ
- ბ. საბჭოთა კავშირიდან გასვლის შემზღვევი კანონის გაუქმების მოთხოვნამ
- გ. კონსტიტუციის პროექტით ქართული ენისათვის სახელმწიფო ენის სტატუსის ჩამორთმევამ
- დ. ავღანეთში მიმდინარე ომში ქართველების მასობრივმა გაწვევამ

ინსტრუქცია დავალებებისთვის № 25-28. ქრონოლოგიურად დაალაგეთ ისტორიული მოვლენები და პიროვნებები. პასუხები ჩაწერეთ პასუხების ფურცელზე მოცემულ უჯრებში. გაითვალისწინეთ, რომ უჯრაში იწერება მხოლოდ დასახელებული მოვლენის ან პიროვნების შესაბამისი ციფრი. პირველ უჯრაში იწერება ის ციფრი, რომლითაც ყველაზე ადრე მომხდარი მოვლენაა აღნიშნული და ა.შ. შესაბამისად, ბოლო, მესამე უჯრაში ის ციფრი ჩაიწერება, რომლითაც ყველაზე გვიან მომხდარი მოვლენა აღინიშნა. თითოეული დავალება 1 ქულით ფასდება.

**25. დაალაგეთ თანმიმდევრობით არაბი სარდლები საქართველოში მათი შემოჭრის დროის
მიხედვით:**

1. მურვან ყრუ
2. ბუღა თურქი
3. ჰაბიბ იბნ მასლამა

26. ქრონოლოგიურად დაალაგეთ „დიდი გეოგრაფიული აღმოჩენების“ ეპოქაში მომხდარი მოვლენები:

1. ბარტოლომეო დიაშის მიერ აფრიკის უკიდურეს სამხრეთ წერტილამდე მიღწევა
2. აცტეკების სახელმწიფოს განადგურება
3. კოლუმბის მიერ ამერიკის აღმოჩენა

27. ქრონოლოგიურად დაალაგეთ II მსოფლიო ომის დროს მომხდარი მოვლენები:

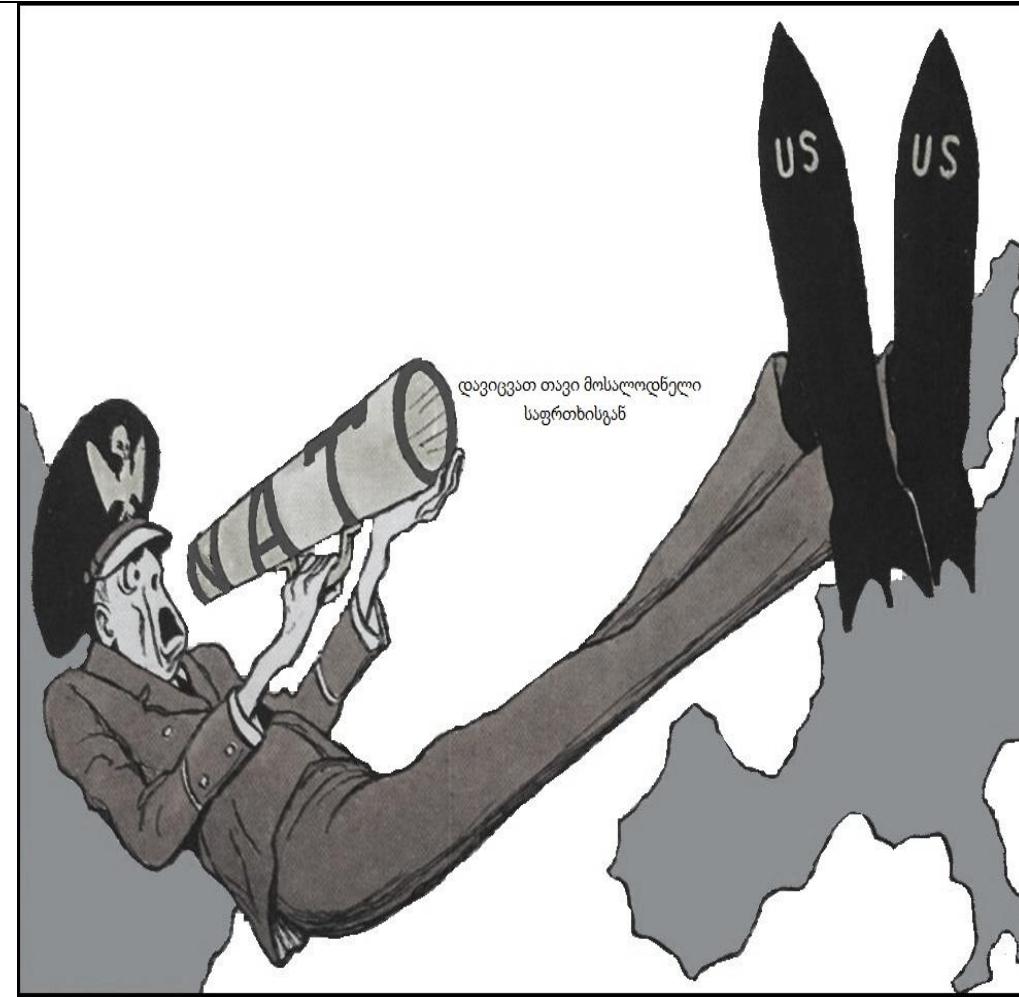
1. იალტის კონფერენცია
2. სტალინგრადის ბრძოლა
3. ოპერაცია „ბარბაროსას“ დაწყება

28. ქრონოლოგიურად დაალაგეთ XX საუკუნის II ნახევარში მომხდარი მოვლენები:

1. ეუთოს ჩამოყალიბება
2. საბჭოთა კავშირის დაშლა
3. ბერლინის კედლის დანგრევა

ინსტრუქცია დავალებებისთვის № 29-31. ყურადღებით გააანალიზეთ ილუსტრაცაზე მოცემული ინფორმაცია და უპასუხეთ დასმულ კითხვებს. პასუხები ჩაწერეთ პასუხების ფურცლის შესაბამის ადგილას.

დავალება 29.

კითხვები:

- (1) 29.1. რომელი საერთაშორისო ორგანიზაციაა გაკრიტიკებული კარიკატურაზე?
- (2) 29.2. რომელი სახელმწიფოა გაშარქებული კარიკატურის მიხედვით და რატომ?
- (2) 29.3. ჩვეულებრივ, რომელ სახელმწიფოში იქმნებოდა მსგავსი სახის კარიკატურები ყველაზე მეტად და ყველაზე ხშირად და რატომ?
- (1) 29.4. რა ეწოდება საერთაშორისო ურთიერთობების იმ პერიოდს, რომელსაც ზემოთ მოტანილი კარიკატურა ასახავს?

დავალება 30.

კითხვები:

- (1) 30.1. დაასახელეთ კარიკატურაზე გაშარებული პოლიტიკური მოღვაწე.
- (2) 30.2. სახელმწიფო მოღვაწის რა პოლიტიკური კურსია გაშარებული კარიკატურაზე? თქვენი მოსაზრება დაასაბუთეთ კარიკატურაზე მოცემული ინფორმაციის მიხედვით.
- (2) 30.3. რა არგუმენტებს მოიტანთ იმის სასარგებლოდ, რომ ეს კარიკატურა მხოლოდ 1922-1945 წლებში შეიძლება შექმნილი.

დავალება 31.

წარწერა N 1 პლაკატზე: „კავკასია იქნება თავისუფალი!“

წარწერა N 2 პლაკატზე: „დავიცავთ კავკასიას!“

კითხვები:

(2) 31.1. რომელი სახელმწიფოს ინტერესებს ასახავს №1 პლაკატი და რომელ რომელ სახელმწიფოში შეიქმნა №2 პლაკატი?

(1) 31.2. რა იდეა გამოიყენეს ავტორებმა პროპაგანდისტული მიზნის მისაღწევად?

(1) 31.3. რომელი ისტორიული მოვლენის დროს შეიქმნა ეს პლაკატები?

ინსტრუქცია დავალებისთვის № 32. ყურადღებით წაიკითხეთ ქვემოთ მოყვანილი ტექსტი და შეასრულეთ დავალება. პასუხები ჩაწერეთ პასუხების ფურცლის შესაბამის ადგილას. გაითვალისწინეთ, არგუმენტი უნდა იყოს კონკრეტული, ნათლად ჩამოყალიბებული და დასრულებული აზრის მქონე. თითო არგუმენტი ფასდება 1 ქულით.

32. დავით IV-ის მიერ ყივჩაღების ჩამოსახლება

1117 წელს დავით IV-მ ერისთავები შეკრიბა სათათბიროდ. გადასაწყვეტი იყო ერთი მნიშვნელოვანი საკითხი, გადმოესახლებინათ თუ არა საქართველოში ყივჩაღები. ერთი ერისთავი ყივჩაღთა ჩამოსხლების მომხრე იყო, ხოლო მეორე ერისთავი კი წინააღმდეგი.

დავალება:

მოიყვანეთ ერთი კონკრეტული არგუმენტი, რომლითაც ყივჩაღთა ჩამოსხლების მომხრე იმ დროს თავის პოზიციას დაიცავდა.

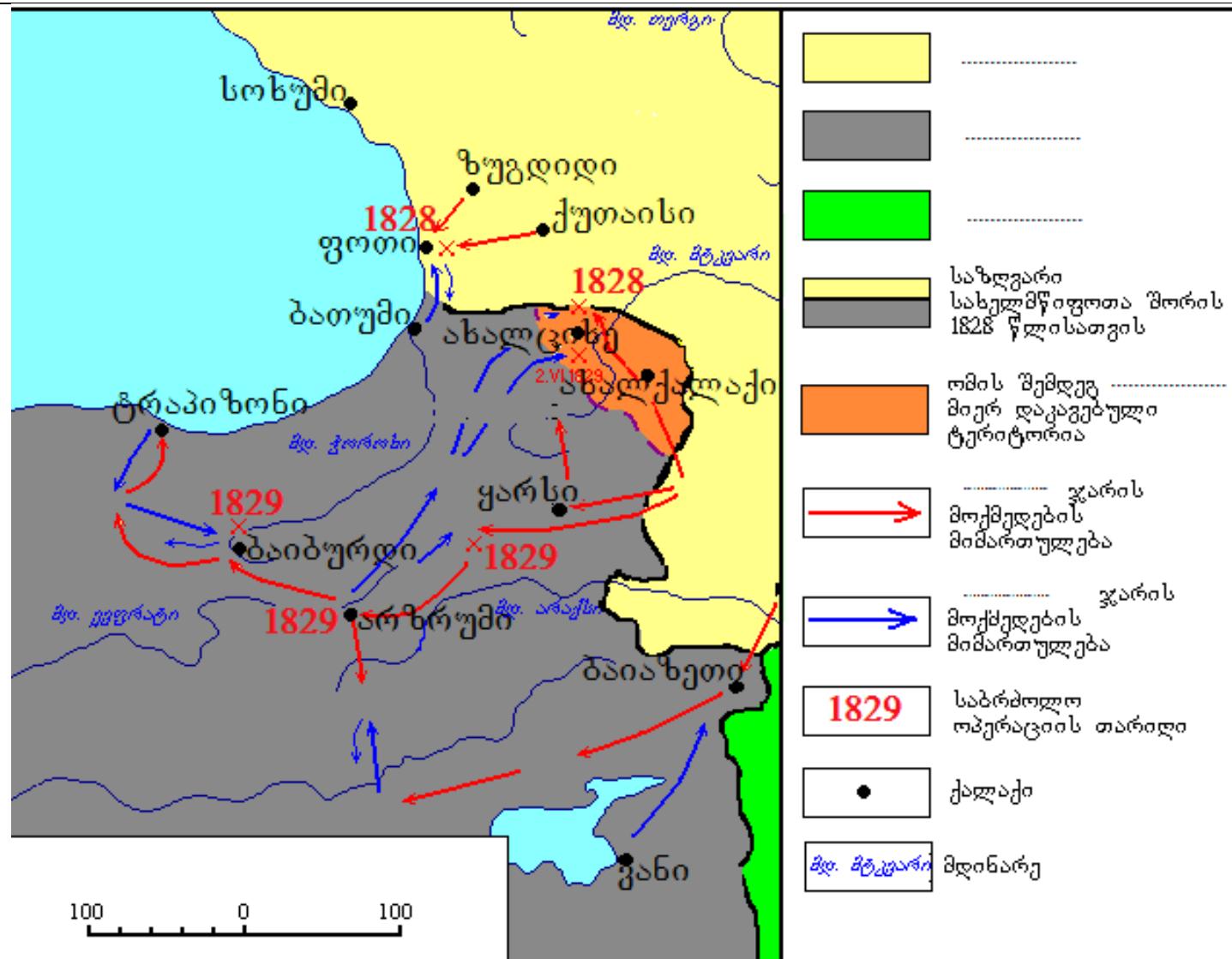
მოიყვანეთ ერთი კონკრეტული არგუმენტი, რომლითაც ყივჩაღთა ჩამოსხლების მოწინააღმდეგი იმ დროს თავის პოზიციას დაიცავდა.

ინსტრუქცია დავალებისთვის №33. დავალებაში მოცემულია გარკვეული ეპოქის ისტორიული რუკა. უპასუხეთ დასმულ კითხვებს, ხოლო პასუხები ჩაწერეთ პასუხების ფურცლის შესაბამის ადგილას.

დავალება 33. მხოლოდ რუკაზე არსებული ინფორმაციიდან გამომდინარე უპასუხეთ დასმულ კითხვებს

რუკა და კითხვები იხილეთ შემდეგ გვერდზე

ინსტრუქცია. ყურადღებით წაიკითხეთ ქვემოთ მოტანილი ისტორიული დოკუმენტი, გაიაზრეთ ტექსტი და უპასუხეთ კითხვებს. პასუხები ჩაწერეთ პასუხების ფურცლის შესაბამის ადგილას. დავალების მაქსიმალური ქულაა 18.

ისტორიული დოკუმენტი და კითხვები იხილეთ შემდეგ გვერდებზე

დავალება 34. ნაწყვეტი „ქართლის ცხოვრების“ ერთ-ერთი თხზულებიდან

რადგან მონღოლები არ მშვიდდებოდნენ და სხვა ხალხებს ანადგურებდნენ და აოხრებდნენ, ქართველები მუდამ მათთან ერთად იბრძოდნენ თავისი მამაცობის გამო. ყაენმა მოიხმო მეფე დავითი და მისი ჯარი, რათა ისინიც წასულიყვნენ ეგვიპტეში. მეფე ფიქრობდა: „წავიდე ეგვიპტეში, თუ განვუდგე ყაენს?“. მაგრამ ვერ გადაეწყვიტა. იგი მაინც გაემართა მისრეთისკენ საომრად, მაგრამ როცა ჯავახეთს მიაღწია, გადაწყვიტა განდგომა. მან მოუწოდა თავის მრჩევლებს და უთხრა: „ვისაც სურს, წამოვიდეს ჩემთან ერთად, ხოლო ვისაც არ უნდა, წავიდეს მისრეთში და დაიცვას ყაენის ქვეყანა. ყველამ თავისი ნებით გადაწყვიტოს. მე კი აღარ მსურს მონღოლთა მონობა ხოჯა-აზიზის ძალადობის გამო, რომელიც ჩემზე საბატონოდ დაადგინა არღუნმა. მე აღარ შემიძლია

ასეთი შეურაცხყოფის მოთმენა.“ დიდებულები ზოგი დაეთანხმა, ზოგი კი - არა. მეფემ გადაწყვიტა განდგომოდა ყაენს. უმრავლესობა მაინც წავიდა ყაენთან. მეფემ მოუწოდა ციხისჯვარელ სარგის ჯაყელს, რომელიც სამცხის სპასალარი იყო და უთხრა, რომ განდგომოდა ყაენს. სარგისი დასთანხმდა და წამოიყვანა სამცხეში. დაბრუნდა ეგვიპტელ სულთანთან ბრძოლაში გამარჯვებული ყაენი, რადგან სძლია მათ და ააოხრა. იქ ქართველებმა ძლიერად იბრძოლეს. იკითხა დავითის ამბავი და როცა შეიტყო მისი განდგომის ამბავი, მოუწოდა არღუნს, დაადგინა იგი მხედართმთავრად, მისცა ოცი ათასი მხედარი და უბრძანა ქართველებს, რომლებიც მას ემორჩილებოდნენ, წაჰყოლოდნენ არღუნ ნოინს სამცხეში და შებრძოლებოდნენ მეფეს. მეფემ მოუწოდა მესხებს, შავშ-კლარჯებს და მათ, ვინც მის ერთგულად რჩებოდა, შეკრიბა რვა ათასი მხედარი და დაადგინა

გადასვლა კითხვებზე: [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) [11](#) [12](#)

ტექსტის გაგრძელება იხილეთ შემდეგ გვერდზე

მხედართმთავრად სარგის ჯაყელი, კაცი მხნე და გამბედავი, მრავალჯერ გამოცდილი და სახელოვანი ბრძოლებში, ტანით ახოვანი, ჩინებული მებრძოლი მხედარი, მამაცი მოისარი, კარგი მონადირე. ქართველები შეებრძოლენ მონღოლებს. წინ მესხები მიდიოდნენ და პირველ შეტაკებაში დაამარცხეს მონღოლები. არღუნმა თავის ჯარს მოუწოდა, მაგრამ რა ნახა ქართველთა ჯარი, გაქცევა უნდოდა. ქართველმა დიდებულებმა დაუშალეს გაქცევა. მათ მეთაურობდა კახა თორელი, რომელმაც უთხრა: „ჩვენ ვიცით ქართველთა ბრძოლის წესი. თქვენ წილ ჩვენ ვიბრძოლებთ“. ასე დაარწმუნეს და ისიც გაჩერდა და მოემზადა საომრად. როცა მიუახლოვდნენ ერთმანეთს, პირველ შეტაკებაში სძლია მეფის ჯარმა. მაგრამ, როგორც აქვთ ჩვეულება მონღოლებს - გაქცევა და უკან მობრუნება, ახლაც ასე მოიქცნენ და მოულოდნელად მობრუნდნენ. მაშინ დაბნეული მეფის ჯარი სწრაფად გაიქცა.

გადასვლა კითხვებზე: [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) [11](#) [12](#)

მეფე დავითი კვლავ მოვიდა შავშეთში და სამცხეში. როცა ნახა მოოხრებული სამცხე, მოუწოდა თავის მრჩევლებს და ჰკითხა, თუ რა ექნათ - მონღოლებთან ომი აღარ შეიძლებოდა. მაშინ სარგის ციხისჯვარელმა უთხრა: „სამცხე არ არის კარგი ადგილი მეფეთა საცხოვრებლად. ახლა გირჩევ წახვიდე ლიხთ იმერეთში, რუსუდანის ძე დავითთან, რადგან ორივესია თანასწორად ეს სამეფო. მე გაძლევ ჩემს თავს, საქონელს და ლაშქარს, მოიხმარე, როგორც გენებოს. თუ დავითი კარგად მიგიღებს, ხომ კარგი და თუ არა, ჩემი სიმდიდრე შენს განკარგულებაშია, შენც ნუ დაიშურებ შენს საგანძურს, დაველაპარაკოთ იმერეთის თავადებს, მივცეთ საგანძური და ჩვენს მხარეს დავიყენოთ.“ წავიდნენ. მივიდნენ ქუთაისში, სადაც მიეგება მათ რუსუდანის ძე და კარგად მიიღო. დარჩნენ იქ ერთ წელიწადს. რუსუდანის ძემ კარგად უმასპინძლა ლაშას ძე დავითს, მაგრამ ასევე მოექცეოდა იგი უცხოსაც. მოხდა განხეთქილება ლიხთ-იმერეთში -

ტექსტის გაგრძელება იხილეთ შემდეგ გვერდზე

ზოგი ლაშას ძეს მიემხრო, ზოგი რუსუდანის ძეს. სხვა ღონე აღარ იყო, გადაწყვიტეს ორად გაეყოთ სამეფო და საგანძურო და ასე შეიქმნა ორი სამეფო. ხოლო უმეფო გახდა ამიერ საქართველოს სამეფო, დაიშალა ლაშქარი და მონღოლთა სამსახური.

ინება ყაენმა დაზავება მეფესთან. მეფეს თან წაჰყვა სარგისი. წავიდნენ და მივიდნენ ყაენთან ბარდავში. ყველას ეგონა, რომ მეფეს და მის დიდებულებს სიკვდილით დასჯიდნენ. ჰკითხა მეფეს ყაენმა: „რატომ გადამიდექი და ჩემს ბრძანებას რატომ აღარ დაემორჩილე და არღუნს შეებრძოლე?“ მეფეს რაკი არ ჰქონდა პასუხი, მოიხედა უკან სარგის ჯაყელისკენ. სარგისმა არ იცოდა მონღოლური ენა. ამიტომ წამოაყენეს სადუნი თარჯიმნად. სარგისმა მიუგო: „დიდო ყაენო, მიზეზი ის იყო, რომ ხოჯა-აზიზმა წაართვა დავითს მეფობა, ქალაქები და სოფლები, მან დაიკავა ეკლესიები, ციხეები დაარღვია.“ სადუნი კარგად თარგმნიდა და ალამაზებდა მეფის ნათქვამს,

გადასვლა კითხვებზე: [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) [11](#) [12](#)

რადგან მეფე ცოტა ენამძიმე იყო, მანკაბერდელი სადუნი კი კარგი მოსაუბრე. ყველა მოელოდა მეფისთვის ცუდ განაჩენს და სარგისის სიკვდილს. მაგრამ ღმერთმა მოუვლინა წყალობა მის მოიმედეებს და დაიცვა, როგორც ყოველთვის იფარავს ხოლმე. და როცა მეფე და ყაენი საუბრობდნენ, მოვიდა დარუბან-დიდან გზის მცველი. შევიდა ყაენთან და მოახსენა: „არ არის ლაპარაკის დრო, რადგან დაიძრა დიდი ყაენის, ბათუს ულუსი და მისი შვილი ყაენი ბერქა და მოდიან დარუბანდის გზაზე მეტად დიდი ლაშქრით.“ ყაენმა მაშინვე მოუწოდა თავის ჯარს. წამოვიდნენ საომრად. როცა ორივე ჯარი მიუახლოვდა ერთმანეთს, შეევედრა მეფე ყაენს, რათა იგი და მისი ჯარი ყოფილიყო წინა-მბრძოლი. წესიც იყო ქართველთა წინამბრძოლობა. ყაენი დაეთანხმა. იყო ძლიერი და ფიცხელი ომი. გარბოდა ბერქას ჯარი. გამარჯვებულნი და სახელოვანნი მივიდნენ ბარდავში. მეფეს და მის ჯარს დიდი პატივი მიაგო და მრავალი საჩუქარი მიართვა. სარგის ჯაყელს კარნუქალაქი და შემოგარენი მიწები უბოძა წყალობის წიგნით.

კითხვები:

- (1) 34.1. რომელი სახელმწიფოს წინააღმდეგ მიდიოდნენ მონღოლები საომრად მისრეთში?
- (1) 34.2. თქვენ რომ მათ შორის ყოფილიყავით, ვისაც დავით მეფემ აჯანყების წინ მიმართა, რა პოზიციას დაიკავებდით და როგორ დაასაბუთებდით საკუთარ გადაწყვეტილებას?
- (1) 34.3. წყაროში არსებული ინფორმაციიდან გამომდინარე, როგორ შეაფასებდით კახა თორელის საქციელს? აუცილებლად მოიტანეთ არგუმენტი საკუთარი მოსაზრების გასამყარებლად.
- (1) 34.4. წყაროს მიხედვით, მონღოლთა რომელმა ჩვეულმა სამხედრო ხერხმა გამოიწვია მეფის ჯარის დაბნევა?

გადასვლა დოკუმენტის ტექსტის [1-ლ გვერდზე](#)

გადასვლა დოკუმენტის ტექსტის [მე-2 გვერდზე](#)

გადასვლა დოკუმენტის ტექსტის [მე-3 გვერდზე](#)

- (1) 34.5. წყაროს მიხედვით, რა პრობლემები შეუქმნა მონღოლებს ორივე მეფის ლიხთ იმერეთში ყოფნამ?
- (1) 34.6. წყაროს მიხედვით, რა დაასახელა აჯანყების მიზეზად სარგის ჯაყელმა ყაენთან შეხვედრისას?
- (1) 34.7. რა ზედწოდებით არის ცნობილი ისტორიაში დავით მეფე, რომლის აჯანყების შესახებაც მოგვითხრობს მემატიანე?
- (2) 34.8. რა იგულისხმება მემატიანის სიტყვებში, რომ სადუნი „ალამაზებდა მეფის ნათქვამს“ და რატომ აკეთებდა ის ამას?

გადასვლა დოკუმენტის ტექსტის [1-ლ გვერდზე](#)

გადასვლა დოკუმენტის ტექსტის [მე-2 გვერდზე](#)

გადასვლა დოკუმენტის ტექსტის [მე-3 გვერდზე](#)

- (2) 34.9. წყაროს მიხედვით, რა „განაჩენს“ ელოდნენ მეფისა და სარგისისათვის და რა კონკრეტულმა მოვლენამ განაპირობა, რომ ეს მოლოდინი არ გამართლდა?
- (2) 34.10. წყაროს მიხედვით, რა შემთხვევაში უნდა გამოეყენებინა მეფეს სარგისის სიმდიდრე და თავისი საგანძური და რა მიზნით?
- (2) 34.11. ვინ უბოძა სარგისს კარნუქალაქი და მისი შემოგარენი მიწები და რატომ?
- (3) 34.12. წყაროს მიხედვით, მონღოლებთან ბრძოლაში დამარცხების შემდეგ სად ურჩია წასვლა სარგისმა მეფეს და რა არგუმენტები მოიშველია ამ დროს?

გადასვლა დოკუმენტის ტექსტის [1-ლ გვერდზე](#)

გადასვლა დოკუმენტის ტექსტის [მე-2 გვერდზე](#)

გადასვლა დოკუმენტის ტექსტის [მე-3 გვერდზე](#)